

ministerie, indien het vervolging wenschelijk acht op gronden aan het algemeen belang ontleend, te allen tijde den tot klachte gerechtigde kennis geven, dat tot strafvervolging zal worden overgegaan, tenzij door hem binnen acht dagen, of indien hij zich bij ontvangst van de kennisgeving buiten Europa bevindt binnen eene maand, wordt bericht, dat daartegen zijnerzijds bezwaar bestaat. Een bericht van bezwaar kan gedurende acht dagen na den dag van inkomen van het bericht worden ingetrokken. Het niet inkomen van een bericht van bezwaar vangt de klachte.

Indien meerdere personen tot klachte gerechtigd zijn, geschiedt aan ieder hunner eene kennisgeving. Eene strafvervolging, buiten klachte, is uitgesloten, indien meerderen bericht van bezwaar zenden."

Artikel 2.

Na artikel 83 wordt ingevoegd een nieuw artikel 83bis, luidende:

„Artikel 83bis.

Onder bevolking worden allen verstaan die zich binnen het rijk in Europa bevinden."

Artikel 3.

Het eerste lid van artikel 113 wordt gelezen:

„Hij die een geschrift of afbeelding, waarin eene belediging voorkomt voor den Koning, de Koningin, den troonopvolger, een lid van het koninklijk huis of den Regent, verspreidt, openlijk ten toon stelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden, dat in het geschrift of de afbeelding zoodanige belediging voorkomt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden."

Artikel 4.

Het eerste lid van artikel 119 wordt gelezen:

„Hij die een geschrift of afbeelding, waarin eene belediging voorkomt voor een regeerend vorst of ander hoofd van een bevrienden staat of voor een vertegenwoordiger van eene buitenlandsche mogendheid bij de Nederlandsche regeering in zijne hoedanigheid, verspreidt, openlijk ten toon stelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden, dat in het geschrift of de afbeelding zoodanige belediging voorkomt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden."

Artikel 5.

Het eerste lid van artikel 271 wordt gelezen:

„Hij die een geschrift of afbeelding van beledigenden of voor een overledene smadelijken inhoud, verspreidt, openlijk ten toon stelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden, dat de inhoud van het geschrift of de afbeelding van zoodanigen aard is, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden."

HOOFDSTUK III.

In het Wetboek van Strafvordering wordt de volgende wijziging aangebracht.

Eenig artikel.

In artikel 64, tweede lid onder b, wordt na „132," ingevoegd: „137a,".

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

De Minister van Justitie,

237. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De tegenwoordige tijdsomstandigheden maken het noodzakelijk de wetsbepalingen, welke betrekking hebben op de openbare orde, te herzien, deels in den vorm van wijziging of aanvulling van bestaande voorschriften, deels door het invoegen van nieuwe artikelen.

Met deze herziening is een aanvang gemaakt bij de onlangs in werking getreden wet tot invoering van een z.g. uniformverbod. In het hiernevensgaand wetsontwerp wordt zij voortgezet.

Het thans voorgesteld ontwerp heeft betrekking op vijf onderwerpen, rakende de openbare orde en alle vallende binnen de sfeer van het Wetboek van Strafrecht, t. w.:

- 1°. uitbreiding van de omschrijving van de misdrijven van opruiing en van eenige aanverwante delicten;
- 2°. strafbaarstelling van publieke belediging van het openbaar gezag of van openbare lichamen of instellingen;
- 3°. strafbaarstelling van gelijke belediging van een groep van de bevolking of een ten deele tot de bevolking behorende groep van personen;
- 4°. het openen van de mogelijkheid onder bepaalde omstandigheden klachtmisdrijven ook buiten klachte te vervolgen;
- 5°. uitbreiding van de omschrijving van de verspreidingsdelicten, behorende bij de bestaande misdrijven van belediging; verhooging van de strafsanctie van artikel 271 van het Wetboek van Strafrecht.

In de bovenstaande opsomming is de volgorde van behandeling in het wetsontwerp weergegeven, welke door technische redenen is bepaald, en wordt dus geen oordeel uitgesproken omtrent het onderlinge gewicht van de voorgestelde wijzigingen. De wijzigingen mogen hieronder afzonderlijk kort worden toegelicht.

1. *Uitbreiding van de omschrijving van de misdrijven van opruiing en van eenige aanverwante delicten.*

(Artikelen 1—4 van Hoofdstuk I.)

De omschrijving van het eigenlijke misdrijf van opruiing, artikel 131 van het Wetboek van Strafrecht, van het bijbehorend verspreidingsdelict, artikel 132, en van de aanverwante misdrijven van de artikelen 133 en 134 laat op het oogenblik in tweeërlei opzicht te wenschen over:

- a. in geen van de vier artikelen worden naast geschriften afzonderlijk afbeeldingen vermeld, zulks in tegenstelling met tal van andere bepalingen van het Wetboek van Strafrecht — men zie de artikelen 113, 119, 147*nieuw*, 240, 240*bis*, 261, 271, 418—420 en 451*bis* —. In verband hiermede kan gegronde twijfel rijzen, of bijv. opruiing door middel van een afbeelding, in feite ongetwijfeld mogelijk, mede onder artikel 131 en

artikel 132 valt. LIMBURG¹⁾, SIMONS²⁾, NOYON³⁾ en WIJNVELDT⁴⁾ beantwoorden deze vraag ontkennend. Het verdient aanbeveling dit dubium weg te nemen;

b. van grooter belang is intusschen de wijziging, daarnevens voorgesteld in de verspreidingsartikelen 132 en 134. Beide bepalingen eischen op het oogenblik bij den verspreider het oogmerk aan den strafbaren inhoud van het geschrift ruchtbaarheid te geven of de ruchtbaarheid daarvan te vermeerderen. Bewezen zal dus moeten worden niet alleen, dat de verspreider den inhoud van het geschrift kende, doch ook, dat bij de verspreiding zijn oogmerk niet bijv. op winstbejag, doch op begunstiging van het delict van artikel 131 of artikel 133 was gericht. Het zal geen betoog behoeven, dat beide eischen strafvervolgung ter zake van verspreiding van opruiende of ingevolge artikel 133 verboden geschriften zeer bezwaarlijk maken. In verband daarmee wordt in het ontwerp een nieuwe opzet van de betrokken artikelen voorgesteld, welke zich, behoudens eenige vereenvoudigingen, nauw aansluit bij den opzet van het reeds bestaande artikel 240.

Van de gelegenheid, dat de artikelen 131 en volgende gewijzigd moeten worden, wordt ten slotte gebruik gemaakt om voor te stellen de woorden „in het openbaar” in artikel 131 te verplaatsen. Het artikel zal hierdoor beter bij andere artikelen aansluiten; men zie bijv. de artikelen 133 en 147n^{ieuw} van het Wetboek van Strafrecht. Materieel brengt deze verplaatsing geen verandering teweeg.⁵⁾

2. Strafbaarstelling van publieke belediging van het openbaar gezag of van openbare lichamen of instellingen.

(Artikel 5, eerste helft, van Hoofdstuk I en Hoofdstuk III.)

Herhaaldelijk wordt in het openbaar op krenkende, kwetsende of smadelijke wijze over het openbaar gezag of over openbare lichamen of instellingen gesproken of geschreven of worden afbeeldingen gepubliceerd, welke gelijke krenkingen, enz. bevatten.

Het verschijnsel neemt in den laatsten tijd een stelselmatigheid aan, welke strafbaarstelling noodzakelijk maakt. Het ontwerp stelt voor deze strafbaarstelling tot stand te brengen in een nieuw in het Wetboek van Strafrecht in te voegen artikel 137a.

Voor wat de afzonderlijke elementen van het nieuwe artikel betreft worde het volgende aangeteekend:

„Zich in beledigenden vorm uittaten”. Deze woorden geven allereerst aan, dat betref de uitlating een individueel persoon, belediging in den zin van Titel XVI van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht aanwezig zou moeten zijn. Hierbij moet geen rekening worden gehouden met het derde lid van artikel 261, daar dit lid, al drukt de wet zich weinig duidelijk uit, niet den omvang van de misdrijven van smaad en smaadschrift beperkt, doch enkel bepaalde handelingen, op zich zelf vallende onder de delictomschrijving van die misdrijven, niet onrechtmatig⁶⁾ of niet strafbaar⁷⁾ verklaart wegens het aanwezig zijn van een rechtvaardigingsgrond.

¹⁾ De strafbare opruiing, Diss., 1890, blz. 90 en 92.

²⁾ Leerboek van het Nederlandsche Strafrecht, II, 5e druk 1929, blz. 217.

³⁾ Het Wetboek van Strafrecht, II, 4e druk 1926, aant. 7 op artikel 131 en aant. 1 op artikel 132; NOYON acht opruiing door middel van een afbeelding bovendien niet mogelijk.

⁴⁾ Wetboek van Strafrecht in LÉON'S Rechtspraak, I, 4e druk 1930, artikel 131, aant. c 5.

⁵⁾ De woorden „in het openbaar” en „, mondeling of bij geschrifte,” zijn bij de wet van 28 Juli 1920, Staatsblad n°. 619, de z.g. Antirevolutiewet, in artikel 131 ten onrechte omgezet. Het ontwerp van wet van Minister HEEMSKERK volgde hierbij de ontwerpen CORT VAN DER LINDEN en LOEFF. Alleen in het ontwerp CORT VAN DER LINDEN had de omzetting een redelijken zin.

⁶⁾ Cf. VAN HAMEL—VAN DIJK, Inleiding tot de studie van het Nederlandsche Strafrecht, 4e druk, 1927, blz. 254, en ZEVENBERGEN, Leerboek van het Nederlandsche Strafrecht, I, 1924, blz. 130.

⁷⁾ Cf. NOYON, Het Wetboek van Strafrecht, III, 4e druk 1927, aant. 6 op artikel 261.

Echter moet, wil een „uitlating in beledigenden vorm” aanwezig zijn, nog een tweede vereischte vervuld zijn. De „aanranding van eer of goeden naam van derden”, welke bestanddeel is van de misdrijven van belediging van Titel XVI, is mogelijk op twee wijzen:

1°. in de eerste plaats kan de aanranding bestaan in de telastelegging van ootereende feiten, al dan niet nader bepaald — cf. artikel 261 —, zonder dat daarbij in eenig opzicht noodeloos krenkende woorden of uitdrukkingen worden gebruikt. Men deelt bijv. mede, dat een bepaald persoon meerdere jaren in de gevangenis heeft doorgebracht. Men zou deze wijze van beledigen met „materieele” belediging kunnen aanduiden;

2°. dan is belediging mogelijk door door hun vorm krenkende woorden of feitelijkheden. Men denke bijv. aan een uitdrukking als „leelijke kaffer”, welke niets feitelijks inhoudt, doch alleen minachting uitdrukt: „formeele” belediging.¹⁾

Uiteraard kunnen beide vormen van belediging samengaan: men kan feiten te laste leggen op krenkende wijze.

Onder artikel 137a voorgesteld vallen nu alleen uitlatingen, welke voor het openbaar gezag of voor openbare lichamen of instellingen, al dan niet mede, „formeel” beledigend zijn. Het zal duidelijk zijn, dat het om meerdere redenen onwenschelijk is verder te gaan.

„Over het openbaar gezag”. Deze woorden zijn opgenomen met het oog op de gevallen, waarin een uitlating in beledigenden vorm zich niet richt tegen een bepaald aangewezen openbaar lichaam, of een bepaald aangewezen openbare instelling, doch bijv. tegen „de Regeering” of „de Heeren in Den Haag”.

Het voorgestelde artikel omvat niet beledigingen van individuele gezagsdragers, hetzij particulier, hetzij als zoodanig; deze beledigingen zullen, wordt het ontwerp aanvaard, als te voren vallen onder Titel XVI — vgl., voor de belediging van een gezagsdrager als zoodanig, artikel 267 —.

Aangeteekend worde nog, dat het misdrijf in Hoofdstuk III van het ontwerp is opgenomen onder de misdrijven, waarvoor ook indien de verdachte hier te lande een vaste woon- of verblijfplaats heeft voorloopige hechtenis is toegelaten.

Aan het misdrijf is een verspreidingsdelict toegevoegd, artikel 137b voorgesteld, hetwelk zich, wat zijn redactie betreft, nauw aansluit aan den nieuwen tekst van de artikelen 132 en 134, toegelicht onder 1.

3. Strafbaarstelling van publieke belediging van groepen van de bevolking of van ten deele tot de bevolking behoorende groepen van personen.

(Artikel 5, tweede helft, van Hoofdstuk I en artikel 2 van Hoofdstuk II.)

In den laatsten tijd komen ook hier te lande herhaaldelijk in het openbaar uitlatingen voor, welke krenkend of kwetsend zijn voor groepen van de bevolking. Men denke onder meer aan recente uitlatingen betreffende onze Israëlietische medeburgers.

Het verschijnsel is te bedenkelijker, daar het sinds den wereldoorlog een soort epidemisch karakter vertoont. In diverse landen in en buiten Europa werden door godsdienst of ras of anderszins onderscheiden groepen van de bevolking eerst stelselmatig in een slecht daglicht geplaatst, daarna veelal ook als niet meer gelijkwaardig behandeld, soms zelfs rechtstreeks vervolgd.

In het eene land waren de Christenen in het algemeen, in het andere inzonderheid de Roomsche-Katholieken, elders de Israëlieten, vaak ook de bedienaren van den godsdienst aan excessen en infameerende bejegeningen blootgesteld.

Gelijke buitensporigheden ook in ons land moeten in ieder geval worden voorkomen. Binnen onze grenzen bestaat daarvoor ook geen enkele grond.

¹⁾ Cf. voor den beledigenden aard van „leelijke kaffer”: Rechtbank's Gravenhage 18 November 1912, Tijdschrift voor Strafrecht, XXIV, Overzicht, 16, 62.

De Regeering acht het dan ook een eerste plicht de voor bepaalde bevolkingsgroepen krenkende en kwetsende uitlatingen, welke den laatsten tijd in het openbaar, wellicht deels in verband met niet-begrepen toestanden in den vreemde, voorkomen, in de kiem te smoren.

Het zonder aanleiding naar beneden halen van bepaalde groepen van de bevolking is in strijd met de Christelijke naastenliefde. Het is ethisch te eenenmale verwerpelijk; het gaat in tegen de oudste vaderlandsche tradities; het brengt het saamhoorigheidsgevoel tusschen de deelen van de natie in gevaar.

Ook uit een oogpunt van positief staatsrecht is dit omlaaghalen ontoelaatbaar. Allen die zich op het grondgebied van het Rijk bevinden, hebben aanspraak op bescherming van persoon en goederen. En van de persoonlijkheid maken eer en goede naam een integreerend bestanddeel uit.

De uitlatingen vormen trouwens een rechtstreeksche bedreiging van de openbare orde. Het stelselmatig krenken en kwetsen van een deel van de bevolking moet op den duur tot ordeverstoring en relletjes leiden en heeft ook reeds plaatselijk tot verstoring van de orde gevoerd.

Het zal na het voorgaande geen nader betoog behoeven, dat een strafsanctie noodzakelijk is.

Het ontwerp stelt te dezen voor twee nieuwe artikelen, 137c en 137d, in het Wetboek van Strafrecht op te nemen. Zij zijn algemeen gehouden en hebben dus betrekking op alle groepen van de bevolking zonder onderscheid. Naast anti-Israëlietische uitingen zullen dus, in geval van aanneming, ook eventuele aanvallen op andere groepen, bijv. op de predikanten, de Rooms-Katholieke geestelijkheid, enz., onder de nieuwe voorschriften vallen.

De redactie van de artikelen sluit zich nauw aan bij de onder 2 besproken artikelen 137a en 137b.

De woorden „of over eene ten deele tot de bevolking behoorende groep van personen” zijn opgenomen met het oog op uitlatingen in beleedigenden vorm, welke zich niet in het bijzonder doch alleen mede tegen een groep van de Nederlandsche bevolking richten, bijv. uitlatingen gericht tegen de Joden in het algemeen, de „geestelijkheid”, en dergelijke uitingen.

Onder „bevolking” zullen ingevolge artikel 83bis voorgesteld allen worden verstaan, die zich binnen het rijk in Europa bevinden. Men vergelijkte artikel 4 van de Grondwet en, voor de redactie, ook artikel 85, lid 2, van het Wetboek van Strafrecht.

4. Het vervolgen van klachtmisdrijven buiten klachte. (Artikel 1 van Hoofdstuk II.)

Bij de klachtdelicten is in de praktijk een moeilijkheid gebleken.

De wetgever heeft bij deze delicten de strafvervolgung gebonden aan een klacht van den gelaedeerde, omdat zij in het algemeen van zoodanigen aard zijn, dat bij hen, meer dan bij andere delicten, het gevaar bestaat, dat door vervolging den gelaedeerde groter nadeel wordt toegebracht dan het algemeen belang zou lijden bij niet-vervolgung. Een ingediende klacht heeft in verband daarmee allereerst deze beteekenis, dat de gelaedeerde verklaart geen bezwaar te hebben tegen een strafvervolgung; daarboven geeft zij in den regel tevens uitdrukking aan het belang, hetwelk de gelaedeerde, wiens rechtsgevoel geschonden is, bij een vervolging heeft.

Dat dit de gedachtengang van ons Wetboek is, blijkt mede uit artikel 269. Terwijl in het algemeen voor de vervolging van de misdrijven van belediging een klacht vereischt wordt, is ingevolge dat artikel geen klacht noodzakelijk ten aanzien van

belediging, ambtenaren aangedaan „gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening (hunner) bediening”. Bij de vraag, of een strafvervolgung terzake van deze beledigingen zal worden ingesteld, is het algemeen belang zoozeer betrokken, dat de beslissing niet aan den gelaedeerden ambtenaar kan worden gelaten.

In de practijk is intusschen gebleken, dat de boven geschetste regeling met betrekking tot de klachtmisdrijven nog niet aan alle vereischen voldoet. Er doen zich gevallen voor van belediging van hooggeplaatste ambtenaren particulier, waarbij, in verband met de ambtelijke positie van de betrokkenen, het algemeen belang meer dan bij andere particuliere beledigingen in het geding is. Echter gaan de gelaedeerden juist in zoodanige gevallen veelal niet tot het indienen van een klacht over o. m., omdat zij zich persoonlijk boven de beledigende uitlatingen verheven gevoelen en niet door een klacht den schijn willen welken in hun persoonlijk eergevoel gekwetst te zijn. In de betrokken gevallen is een vervolging dan ook allereerst wenschelijk in het algemeen belang, zij het dat, waar het nog altijd particuliere beledigingen betreft, met een positief bezwaar van den gelaedeerde tegen vervolging moet worden rekening gehouden.

In het wetsontwerp wordt met het oog op deze gevallen een regeling voorgesteld, welke de mogelijkheid opent, dat bij klachtmisdrijven het initiatief tot vervolging uitgaat van het openbaar ministerie. Het openbaar ministerie zal, „indien het vervolging wenschelijk acht op gronden aan het algemeen belang ontleend”, den gelaedeerde kunnen kennis geven, dat tot vervolging zal worden overgegaan, tenzij door hem binnen een bepaalden termijn — acht dagen bij verblijf binnen, een maand bij verblijf buiten Europa — bericht van bezwaar wordt gezonden. Het niet inkomen van zoodanig bericht vervangt dan de klacht.

De regeling is algemeen opgezet, dus niet tot de misdrijven van belediging, waar aan de regeling allereerst behoefte bestaat, beperkt, daar zich in beginsel gelijke gevallen ook bij andere klachtmisdrijven kunnen voordoen; men denke bijv. aan de zedenmisdrijven van artikel 245 en artikel 248ster en aan schending van geheimen (artikelen 272 en 273).

Ten aanzien van de redactie van artikel 67a voorgesteld zij nog het volgende aangeteekend.

„Te allen tijde”. Dus zoowel gedurende de termijnen, genoemd in artikel 66, als na het verstrijken daarvan.

„Bij ontvangst van de kennisgeving”. Uit deze woorden blijkt, dat de termijn voor bericht eerst bij ontvangst van de kennisgeving begint te loopen. Deze ontvangst zelf en het tijdstip daarvan zullen in het eventueel volgend proces dus moeten komen vast te staan. Voor wat gelaedeerden betreft, die zich hier te lande bevinden of in landen, aangesloten bij de Union postale universelle, zal dit bijv. kunnen worden bevorderd door de kennisgeving te doen plaats hebben bij aangeteekend schrijven met bericht van ontvangst.

„Wordt bericht”. Het berichten heeft plaats op het tijdstip van ontvangst ten parkette. Men vergelijkte „bij ontvangst van de kennisgeving”, het „inkomen van het bericht” in den volgenden volzin van artikel 67a voorgesteld en artikel 66 van het Wetboek van Strafrecht. Ook heeft alleen bij deze opvatting de langere termijn voor personen, die zich buiten Europa bevinden, voldoende grond.

„Gedurende acht dagen”. De mogelijkheid van intrekking van een bericht van bezwaar is tot de eerste acht dagen beperkt, daar anders de gelaedeerde nog te allen tijde op een strafvervolgung zou kunnen aandringen. Cf. de termijnen van artikel 66 en ook de regeling van artikel 67.

„Buiten klachte” in het tweede lid geeft aan, dat, zijn er meerdere gelijkelijk tot klachte gerechtigden, door de positieve klacht van één hunner, als thans, strafvervolgung mogelijk wordt. Uiteraard zal het openbaar ministerie wel met eventueel door anderen ingezonden bericht van bezwaar rekening houden. Uit de woorden blijkt tevens indirect dat, onverschillig of slechts één

Nadere voorzieningen ter bescherming van de openbare orde.

persoon tot klachte gerechtigd is of dat meerderen dat zijn, ook de tot klachte gerechtigde, die na kennisgeving door het openbaar ministerie een bericht van bezwaar inzond, dat niet meer kan worden ingetrokken, binnen de termijnen, genoemd in artikel 66, alsnog klachte kan doen.

„Indien meerderen bericht van bezwaar zenden”. Een strafvervolging is, gelijk boven reeds werd aangestipt, mogelijk, indien één der tot klachte gelijkelijk gerechtigden een klacht indient, al hebben de overigen wellicht bezwaar. Systematisch zou men dus eigenlijk moeten vragen, dat bij kennisgeving door het openbaar ministerie alle gerechtigden, wil vervolging uitgesloten zijn, bericht van bezwaar moeten hebben gezonden. Dit schijnt echter, speciaal in het geval dat er vele gelijkelijk tot klachte gerechtigden zijn, een te zware eisch. Daarom stelt het artikel voor, dat bericht van bezwaar, door meerderen ingezonden, vervolging zal beletten. Dit kan te eer worden aanvaard, daar, begeeren anderen vervolging, hun de weg open staat een positieve klacht in te dienen.

5. *Uitbreiding van de omschrijving der verspreidingsdelicten, behorende bij de bestaande misdrijven van belediging; ver-*

hooging van de strafsanctie van artikel 271 van het Wetboek van Strafrecht.

(Artikelen 3, 4 en 5 van Hoofdstuk II.)

De nieuwe tekst, voorgesteld voor de verspreidingsdelicten, behorende bij de bestaande misdrijven van belediging, — te weten „majesteitsschennis”, belediging van hoofden en vertegenwoordigers van bevriende staten en de misdrijven van belediging, opgenomen in Boek II, Titel XVI, van het Wetboek van Strafrecht — komt overeen met dien, in Hoofdstuk I van het ontwerp opgenomen voor de verspreidingsdelicten, behorende bij het misdrijf van opruiing, het aanverwante misdrijf van artikel 133 en de nieuwe beledigingsartikelen 137*a* en 137*c*. Men zie voor de beteekenis der uitbreiding boven onder 1*b*.

Voorgesteld wordt van de gelegenheid gebruik te maken de strafsanctie, gesteld op het verspreidingsdelict van artikel 271, ietwat te verhoogen.

De Minister van Justitie,
VAN SCHAİK.

